

פנתון קדוב אריך

גיליון 6 | כ' כסלו תשע"ד | פרשת וישב

שאלה:

כלל נקוט בידינו
שעולמות הטומאה והקדושה מקבילים.
מה ה"כנגדו" בקדושה של הסמארטפונים?
איזה ניצוץ טוב ניתן לראות בהם?

טוב
ורע

הרב דוד דודקוביץ'
רב הישוב יצהר

כשיצא לאוויר העולם הווקמן (מישהו עדיין זוכר מה זה?) הוא היווה חידוש מרעיש. אחד מעובדי ה' הגדולים בירושלים אמר שצריך לראות מה זה אומר לנו בעבודת ה'. הוא והחבורה שלו לקחו ווקמן וקלטות (עוד חפץ מתקופת האבן) והקליטו את עצמם במשך שבוע. כל אחד האזין לקלטות ופתאום שמע כיצד ועל מה הוא מדבר במהלך היום.

"עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים" היא משנה שמוכנת היום יותר מתמיד. הצטלמת? כולם רואים אותך בפייסבוק. אמרת מילה לא במקום? אין לך מושג לאיזה מרחק היא תתגלגל. זוהי בחינה של 'סור מרע' שאפשר ללמוד מן התופעה. מן הצד השני, "מלאה הארץ דעה את ה'", יכולת ההתקשורת היא אדירה. קיימת הפצת מידע בלתי רגילה ולכל אחד יש כוח עצום להשפיע על העולם כולו!

יחד עם זאת, יש לזכור שהתקשורת היא מאוד חיצונית. לאדם יכולים להיות מאות ואלפי 'חברים' בפייסבוק, והוא לא ימצא ביניהם אפילו חבר אחד אמיתי. בדרך כלל לוקחים את התקשורת למקום שטחי, ולפעמים, וזה גרוע יותר, לכלי משחית. על אף הכוח החיובי שיש ברשת, טרם הצלחנו להגיע לתקשורת המונים איכותית ופנימית, וטרם הצלחנו להשתמש בה לטוב ולא לרע. המשימה שלנו היא "והשבת אל לבבך", לפתח דיבור ממקום פנימי. ברוך ה', יש לנו לאן להתקדם.

מישהו
מחווט

הרב יובל דיין
מרכז "התהוות"

לא מזמן ראיתי שתי תמונות, אחת מעל השניה. בראשונה רואים אדם קדמון אוחז באבן, ובשנייה אדם, עם אותו השלד ומבנה השרירים, אוחז באייפון. ההשוואה מצחיקה מכיוון שההבדל המהותי בולט וברור. בעוד האדם הקדמון דאג לעצמו בעצמו והרים אבן מהארמה, האייפון הוא פרי יצירה משותפת של המון אנשים. אפילו עפרון פשוט זקוק לשיתוף פעולה של הרבה אנשים. אנחנו כבר לא חיים לבד.

רכי נחמן אמר שהעיקר הוא למצוא את האחד השלם בתוך סך הפעולות המשתנות, ואנחנו נעים לקראת עידן חדש שבו משתפים דעות וכישרונות מכל העולם. האנושות מתחילה להיות בבחינת "איש אחד בלב אחד". לצד שכנגד, עמלק, טוב הפירוד, אבל למלכות דקדושה טובה האחדות.

האייפון הוא אמירה רצינית. קשה עכשיו לראות את זה, מכיוון שהוא עושה גם הרבה צרות, אבל אנחנו מניחים את היצירות והתשתיות לאיחוד השלם. מישהו בשמים מחווט את כל העולם כולו ברגע זה. כשתגיע העת ויהיה מישהו שבאמת ראוי לשמוע אותו, אז כל העולם ישמע את האחד שמדבר. בית המקדש עדיין לא ירד מהשמים, אבל דברים כבר יורדים. הכל עובר דרך לוויתנים ששטים בשמים, ואפילו מסרון שאני שולח לאשתי מהחדר השני.

קליפה
קודמת
לפרי

רוני איילון
מרכז "שמיים"

מן השמים יורדים רק דברים טובים, הקלקול הוא רק בנו. כאשר איננו יודעים להכיר את טיבם האמיתי והקדוש של התופעות וההתרחשויות שמסביבנו. חז"ל מלמדים אותנו כי השפעה מלמעלה יורדת בצורה של "קליפה קדמה לפרי". אנו מתוודעים לצורתה החיצונית והטמאה של ההשפעה, ורק לאחר תקופת ניסיון ועמידה במבחנים מסוגלים אט אט להכיר במעלותיה הפנימיות והטהורות של אותה השפעה.

תרגום המילה 'אינטרנט' הוא 'רשת פנימית'. יש בידינו רשת פנימית שמקשרת את כולם לכולם בקשר פלאי. רישות וחיבור החכמה של כל האנשים, המעשים (עסקים) והרגשות (בידור ותרבות).

עולם האינטרנט, או בשפתם web2, הגיע למסקנה מהפכנית כי החכמה איננה מרוכזת אצל אדם אחד או פקולטה אחת. החכמה העליונה מבוזרת ונמצאת אצל הכלל. רק החיבור של כל הפרטים כולם, יביא את החכמה האמיתית, ראו ערך "ויקיפדיה" (אנציקלופדיה מקוונת שנכתבת על ידי "כווולם"). כוח האיחוד הגדול הזה הוא בשורה של התנוצצות אורו של משיח, אשר על תורתו נכתב שהמבדיל בינה לבין תורת משה זה כח האחד (בג'מטריה: משה + אחד = משיח).

כרגע התהליך מתרחש רק בשלושה רבדים חיצוניים של הנפש - מחשבה, רגש ומעשה, וגם הם אינם טהורים ונקיים, אך אנו עדים להעמקה ורואים שהכיוון הוא שימוש באור הגדול לשם חיבור של כלל הבריאה עם עצם הנשמה. בהצלחה לכולנו.

מחנכים! מדריכים!

מעוניינים לקבל עותקים של
קרב אליך לשימוש בפעולה או שיעור,
לחלק לתלמידים או לחבר'ה?
סמסו ל-054-4530951
ונביא אותך קרב אליכם מדי שבוע!
ההפצה תחל ללא כל עלות בשבועות הקרובים

4

מוזיקה נבואית

ראיון עם דניאל שליט

8

למה גמרא, למה?

הרב יהושע שפירא

6

פיג'מה ברוח,
רוטשילד הבין

התוועדות

לומדים את זה תניא קטנים

למה תניא?

משה שילת

לכבוד י"ט כסלו
יום חג הגאולה
של אדמו"ר הזקן

לא די בכך שאלו דברי תורה. ברור לך שעצם הלימוד מקרב אותך לה' ושהתוכן משפיע עליך לטובה, אבל כשאתה לומד ומחפש עזרה ממשית, אתה מחפש משהו מעבר. אתה רוצה לדעת שמי שכתב את הספר יודע מי ומה אתה, מכיר את הצרות שלך מבפנים וכיוון את הספר ישירות ללב שלך. אתה רוצה לתת אמון בספר ולהרשות לעצמך להתחבר, לתת לו להיכנס לחיים שלך ולמצוא בו ירידה לפסים מעשיים. דברי חז"ל כוונו לכל הדורות ולכל מצבי החיים ותהפוכות הנפש. כמעט לכל רעיון שתחפש ימצאו תימוכין באיזשהו מדרש, אבל דווקא משום כך צריך שמישהו ימקד אותנו. רבי שיברור מתוך האוקיינוס הגדול את ההדרכות הנכונות לנו, ויהפוך אותן למשהו שאפשר לעבוד אתו. ברוכים הבאים לספר התניא.

מחובר לשטח

בכל נושא, ובפרט בענייני עבודת ה', אינה דומה קריאה בספרים להדרכה אישית מפי רב ומדריך. הקורא יכול לטעות בהבנת הדברים וגם חסרה לו התייחסות אישית לבעיות שלו.

האדמו"ר הזקן בענותותו מקטין את התניא, הוא קורא לו "לקוטי אמרים", ובכך יוצר את הרושם שהוא רק ליקט את מה ששמע מרבותיו. אבל עיון קצר בספר יגלה עד כמה הוא גדול. בהקדמת הספר מספר האדמו"ר הזקן שהספר נכתב לאחר שנים רבות של פגישות עם חסידים ששפכו לפניו את ליבם

על מצבם בעבודת ה'. האדמו"ר הזקן לקח מתוך כל אותן שנים את הדברים המשותפים לכולם, וכתב עליהם ספר שתפקידו להביא את "כל התשובות לכל השאלות". כך, לא פחות. כאשר יריד נפשו של בעל התניא, רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, קיבל את הספר וקרא אותו, הוא שאל ברצינות: "איך הצליח המחבר להכניס אלוקים כל כך גדול בספר כל כך קטן?".

שיטה

בחידוש שבספר יש עניין נוסף, חשוב לא פחות. בתוך אלפי ספרי החסידות (!) שהופיעו בשלוש מאות השנים האחרונות, בולטת מאוד ה'נפשיות'. מלכתחילה הם לא נבנו בצורה שיטתית סדורה קומה מעל קומה ופרק אחרי פרק, אלא כהבזקי אור. רובם ערוכים לפי סדר פרשות השבוע, חלקים מפרשים פסוקים וחלקם עוסקים בנושאים שונים, אבל הם אינם מתיימרים להקיף את הנושאים העיקריים בעבודת ה'. ודאי שלא באופן שיטתי.

האדמו"ר הזקן היה הראשון בדורות הראשונים של החסידות, שכתב ספר שיטתי ומסודר לעובדי ה'. ספרי הדורות הראשונים של הבעש"ט ותלמידיו, והמגיד ממזריטש ותלמידיו, מאופיינים עוד יותר כהבזקי אור, תורות ואמרות. האדמו"ר הזקן יסד את שיטת ה"חכמה בינה ורעת" ומגמתו הייתה

להוריד את דברי הבעש"ט לכלי ההבנה והסדר המחשבת. מאז ועד היום לא קם ספר נוסף כדוגמתו, שנותן בהירות בעבודת ה' בדרך החסידות על כל צדדיה, ומתיימר לענות על כל השאלות בעבודת ה' ולסלול דרך. הספר כבש את עולם החסידות כולו והתפשט גם מחוץ אליה, במשך מאתיים השנים האחרונות.

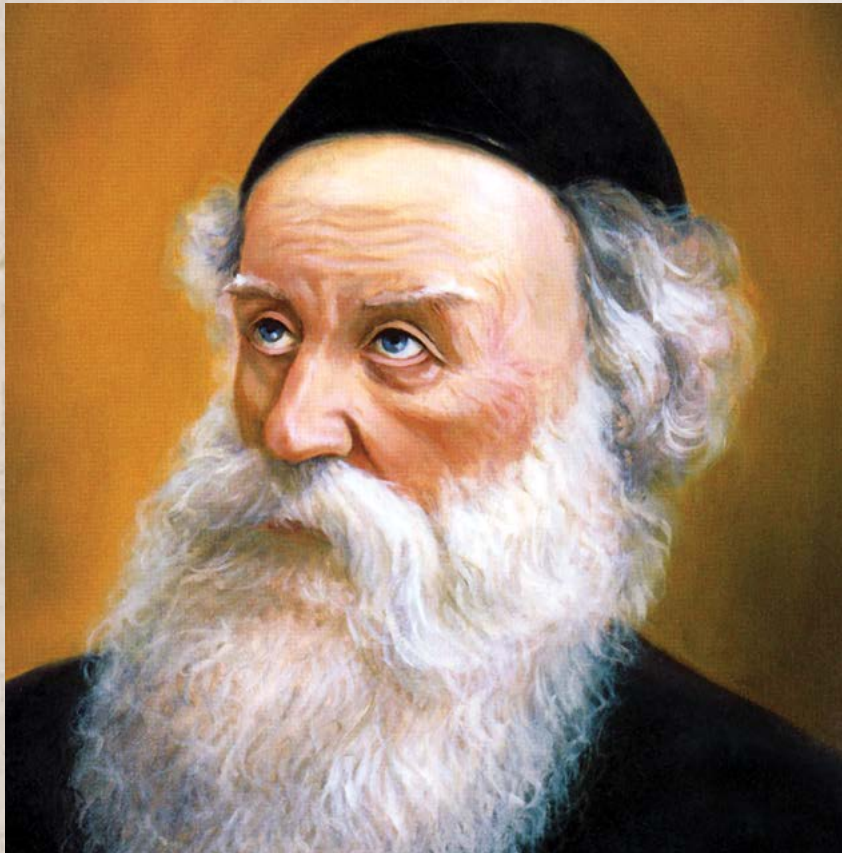
אין סוף סגולות

מעבר לרצינואליות, להדרכה אישית ולשיטתיות, מוכרחים להוסיף נדבך נוסף, ויהיו כאלו שיאמרו שהוא הנדבך הראשון: ספר התניא משמש כסגולה! דברים מופלאים כותב האדמו"ר הקודם מלובביץ', נין נכדו של בעל התניא:

"עשרים שנה כתב רבינו את ספרו, הוסיף וגרע ודייק בכל תיבה ותיבה עד אשר צרפו וזקקו בחסר ויתיר ויתן רשות להעתיקו ולהפיצו. קדושת אותיותיו מעוררים את ה'איתן' שבנשמה אפילו באנשים פשוטים ופתח פתח היכל חדש במתיבתא דרקיעא. ספר התניא הוא הקטורת לכל המגיפות הרוחניות דעקבות משיחא ואותיותיו משברות כל ההעלמות וההסתרים ומהפכים הקללה לברכה".

הספר הוא סגולה לדבר שכולנו מחפשים: הארת הנשמה.

רוצו ללמוד תניא!

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות
ת.ד. 52589 רמת גן
עורך: אהרונ בנשטיין
עיצוב: דושה
להגובות, יצירת קשר, פרסום והפצה:
info@qarov.org | 054-4530951

קרוב אליך

3

2

קרוב אליך

אירוע

שיחת
חברית
עם
שולי רנד

כי ממך הכול

עד מתי האגו שלי מועיל ומתי הוא מתחיל להפריע?

הדבר היחיד שאני יכול לעשות זה להתפלל, "ריבוננו של עולם, גלוי וידוע לפניך שכל דבר שאני עושה מעורבב מאותו הדבר. בראת אותי עם הדבר הזה "בילט-אין" בתוכי, בלעדיו לא הייתי יכול לעשות שום דבר בשביל להתקרב אליך, אבל יחד איתנו כל התקרבות היא לא טהורה. קח אותנו ממני! אני לא רוצה אותו ואפילו לא יודע מה הוא". זהו זה הדבר היחיד שאני באמת יכול לעשות.

היה חסיד ברסלב אחד שהרבה להתפלל, עד שיום אחד הבן שלו שאל אותו: "אבא למה אתה לא רואה ישועות?" והאבא ענה לו: "הישועה הכי גדולה היא שאני מתפלל!" תפילה היא הביטוי לשאלות הכי מסובכות של יהודים שרוצים לעבוד את ה'. בתפילה אתה מעביר את המשחק למגרש אחר. אבל היא צריכה לבוא מתוך הבנה של מי אתה, ועד כמה אתה זקוק לריבוננו של עולם. בן אדם חושב שיש לו מידות טובות, ממש בכעלותו, והוא לא יודע שאם רק הקדוש ברוך הוא ירצה, הוא יהפוך בדקה אחת לחיית טרף.

אם הקדוש ברוך הוא באמת אוהב אותך, הוא יראה לך את זה. בערב פורים, לפני בערך עשר שנים, משהו פגע בי מאוד והלכין את פניי. מצאתי את עצמי אומר לאנשים שזה דבר שאני בחיים לא הייתי עושה, בחיים. לקח לי כדיוק 24 שעות בשביל לעשות את אותו הדבר! אני זוכר את עצמי רץ, זה היה כל כך חריף, המילים עדיין הדהדו בי, ופתאום עשיתי את זה! אמרתי: "ריבוננו של עולם, פארשטייט! הבנתי! אני לא אניד 'אני' בחיים שלי".

יש סיפור על אחד שתמיד ביום שישי בשתיים עשרה בצהריים כבר היה אחרי שיר השירים ומקווה, יושב בבית המדרש ומקבל את השבת. הרב קרא לו ושאל: "תגיד לי, יום שישי, 12 בצהריים, אתה כבר בשבת, פשוט... מה אתה מרגיש כלפי אנשים אחרים?" "האמת", הוא ענה לרב, "מה אומר לך? רחמי עליהם!" הרב ענה לו: "תחזור, תחזור מהר לשוק, תעשה שבת כמו כולם..."

אגו הוא כמו קלאץ', דבר שהקדוש ברוך הוא בנה בתוכנו ומניע אותנו לטוב ולרע. הוא קיים בכל פעולה, בכל מילה, בכל שיחה. כשאני מדבר איתך עכשיו, מאיפה אני מדבר, מאיזה רצון? לעשות עליך רושם? שתכתוב עלון יפה? לקרב אותך לקדוש ברוך הוא? האגו מעורבב בכל דבר שאנחנו עושים והוא עדין ודק, כך שאנחנו כמעט ולא יכולים לדעת. המלחמה באגו - גם היא מלאת אגו.

זהו חשבון אינסופי, איך אפשר לעמוד בו?

"אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו", זה דבר שאני מאמין בו. הוא לא בא איתי בטרוניה אלא פשוט אוהב אותי, ואני אוהב אותו. זה מסוג הדברים שגדולים עליי. אם הרגע ניצחתי את האגו שלי והצלחתי להתאפק מאיזו התפרצות - אז אני בגאווה על כך שהצלחתי להתאפק. אז מה אתה חושב שהוא רוצה, להתיש אותנו? הוא לא בא בטרוניה.

תפילה היא הביטוי
לשאלות הכי מסובכות
של יהודים
שרוצים לעבוד את ה'.
בתפילה אתה מעביר את
המשחק למגרש אחר.

אל תדליק אותי.
בוא תדליק איתי!

לראשונה בישראל החנוכיה הגדולה בעולם

רוצים להיות שותפים באור שידליק את חנוכיית הענק שתוצב בנמל תל-אביב?
רוצים לארח או להתארח? הרשמו באתר ויחד נפיץ את אור החנוכה.

www.Karov-lev.co.il

שניגון

החידוש

**לפני שניגוע בניגון החסידי,
מה הקשר בין מוזיקה ליהדות?**

הקשר בין מוזיקה ליהדות מתבטא בכך שמוזיקה, בדרגתה העליונה, קשורה לנבואה. זאת אחת הדרכים להגיע אליה, אפשר לקחת מוזיקה בתור דרך להשגת נוכחות ה'.

לפי הרמב"ם, הנביא הוא אדם בעל שלמות כל כוחות נפשו. האם כוונתך שהמוזיקה היא סוג של תרפיה, מרפא לכוחות הנפש?

זה לא שייך לרמב"ם ולצד הרציונליסטי של היהדות. אני מכוון יותר לתורת הנסתר. המציאות היא שעל ידי המוזיקה אפשר להתקרב לה' ולראות את נוכחותו ואת השפע שלו בעולם. זה לא קורה ישירות, צריך לטפס על הסולם שהמוזיקה מציבה. בספרי "יודע נגן" אני כותב שלמוזיקה יש ארבע דרגות. ברמה הרביעית אפשר כבר להתקרב לה'.

מהו השלב הראשון?

השלב הראשון הוא שלב של הנעה, תחושה כמעט גופנית. היא יכולה להיות לרוב נעימה, אך לעיתים גם בלתי נעימה. השלב השני גבוה יותר, חווית המוזיקה בו היא רגשית. כידוע, המוזיקה יכולה להיות נוגעת ללב, עצובה, שמחה וכדומה. בשלב השלישי אנו מתחילים להבין את המוזיקה, לקלוט את המבנה שלה. לכל מוזיקה יש מסר, ודרך שמיעת המוזיקה אפשר לתפוס אותו. יכולה להיות מוזיקה עם מסר של אהבה או של חירות. יצירות רבות מרברות על חירות, ועל אף שהן ללא מילים כלל - אנו מבינים שיש להן את המובן הזה. אהבה וחירות אלו דברים שאנו מבינים ולא רק מרגישים. זהו שלב אינטלקטואלי גבוה יותר.

המובן של היצירה הוא בעצם המבנה שלה?

במגע ובשמיעה אנו מבינים את המובן של יצירה. מוזיקאים מקצועיים יודעים לדבר

**ד"ר דניאל שליט (73)
הוא מוזיקולוג, מלחין
והוגה דעות ייחודי.
בספריו השונים הוא
סוקר את העולם
הפוסט-מודרני
באספקלריא
יהודית בהירה.
בין ספריו הידועים
"שיחות פנים",
"ספר הקניון",
"ארץ ושמיים" ועוד.
בספרו "יודע נגן",
ד"ר שליט קושר
בין מוזיקה ליהדות בכלל
ולניגון החסידי בפרט.
שיחה על מוזיקה,
יהדות ומה שביניהם.**

אור: גולדשטיין

חלק ניכר מהניגונים של היום הם יצורים תעשייתיים מתוחכמים, שמושקעים בהם הרבה מחשבה וגם לא מעט כשרון בשביל לעשות אותם נושכים

ניגון צבאי, ניגון של מארש, אפשר להעלות אותו בדרגה ולעשות אותו ניגון שמתקבל דווקא מן המעמקים אל הגובה.

ואיך עושים את זה? צריך כוונות של אדמו"ר לשם כך?

צריך להיות נשמה גבוהה. רצוי אדמו"ר, אבל גם חסיד, כל יהודי יכול לעשות זאת. חשוב להבין שכל ניגון יכול גם הוא להיות בגלות ואפשר להעלות אותו. אבל צריך לדעת שהעניין עצמו קיים ואפשר לנסות.

אפילו לידי-גאגא בלכה דודי?

לדעתי, את הניגונים של אז היה אפשר להעלות הרבה יותר בקלות, כי הם היו ניגוני-עם רוסיים, אוקראיניים או לדינו, שהיו במקורם שירי אהבה, שירי עגלונים, שירים פשוטים שהיה ניתן להעלות אותם על ידי נפיחת נשמה בהם. חלק ניכר מהניגונים של היום הם יצורים תעשייתיים מתוחכמים שמושקעים בהם הרבה מחשבה וגם לא מעט כשרון בשביל לעשות אותם נושכים ומורידים. סוג כזה של ניגון-מוריד קשה מאוד להעלות. אני מתכוון באופן כללי לחלקים גדולים של הפופ. זה מצב מסחרי בו המוזיקה מכוונת לצרכנות של גירויים מדליקים, מי פחות ומי יותר.

דברך מזכירים לי מאוד את הרמב"ם בפירושו לפרקי אבות. שם, בסוף פרק א' הוא מגנה בלשון חריפה מאוד את הצדקנים שכל אימת שהם שומעים שיר בלשון ערבית הם ישר היו מקצים אותו, אבל אם היה זה ניגון בעברית, אפילו בנושאים בעיתיים, אז זה היה מבחינתם בסדר וכשר.

בהחלט. אני איתו. אני גם זוכר שהוא הפריד בין דרגות דיבור שונים. יש דיבור אסור כלשון הרע, דיבור מאוס, דיבור מותר, דיבור מעולה-אהוב ודיבור של מצווה. זה מאוד דומה לדרגות הניגון של חב"ד שהזכרנו. כמו שיש סולם לדיבורים יש סולם גם לניגונים. כל אדם עושה לעצמו את החשבון, מה בשבילו ניגון מצווה, מה בשבילו ניגון מעולה ומה בשבילו ניגון מיותר.

האמנם אנחנו חייבים את המוזיקה בחיים הדתיים שלנו או בחיים בכלל? אולי היא סוג של מותרות?

וודאי שכן. זה דבר חיוני. הצורות העליונות של מוזיקה הן חיוניות לנשמה, לחיים בפרט ולחיים הרוחניים בפרט. ויש כמובן את הצורות התחתונות-המורידות שרצוי להתרחק מהן אם אפשר. המוזיקה היא קשורה לדבר שאנחנו חיים למענו, לרוח, והיא יכולה להחיות ולהפיח נשמה במימד הפיזי של חיינו.

רוב הנושאים שעלו בראיון כתובים בהרחבה וביתר דיוק בספרו של ד"ר הניאל שליט: "יודע נגן" (2002), הוצאת שלם-ירושלים.

על מבנה, אבל לא צריך דווקא לדעת את המבנה בשביל לתפוס את המסר. אתה מבין מתוך המוזיקה ודרך המוזיקה מסר, משמעות. הצלילים עצמם מחכימים אותנו. זה שלב של חכמה.

ומהו השלב הגבוה ביותר, הקשור לנבואה?

השלב הגבוה ביותר הוא שלב שמעבר לחכמה. זהו שלב של התקרבות אל האלוקות, מגע בא-לוהות. המגע הזה יכול להתרחש בעזרת כל מוזיקה, גם קלאסית, ולא דווקא חסידית או יהודית. מצד שני, יכולה להיות מוזיקה שמרחיקה אותנו מה'. מוזיקה שמרחיקה אותנו מהשכל ומהלב, ורק גוררת אותנו לאזורים תחושתיים וגופניים רחוקים יותר ויותר. רוב הציבור היום מכיר בעיקר מוזיקה כזאת, שהיא מוזיקה של גירוי ותו לא. המוזיקה היא סולם שאפשר לדרת בו נמוך ואפשר לעלות בו אפילו עד דרגת נבואה.

האם המוזיקה היא עליזנה משאר האומנויות? האם לשמוע ניגון זה יותר טוב מללכת למוזיאון ולראות ציור יפהפה?

באופן עקרוני הדברים האלה מקבילים, אלא שבגלות עם ישראל אסר על עצמו לעסוק בחלק מתחומי האומנות. ישנו יחס אמביוולנטי לפיסול עוד מימי התורה שציוותה "לא תעשה לך פסל וכל תמונה". היחס הוא בעייתי - יש דיוקים לכאן ולכאן מה מותר ומה אסור לפסל ולצייר. לעומת זאת, המוזיקה הייתה תמיד משוחררת לגמרי מכל הקשר גופני, היא רוחנית לגמרי, ולכן אין עליה מגבלות ואיסורים, פרט לכך שהיא תוביל למעלה ולא למטה.

אני רוצה להיכנס לתוך המוזיקה של החסידות. מה מיוחד בניגון החסידי, מה מיוחד אותו מן המוזיקה הכללית?

המוזיקה החסידית באופן מודע אוהזת בדרך הרביעית ומתכוונת לקרבת ה'. בחב"ד השכילו והבדילו בין סוגי הניגונים. יש ניגון שוטה, טיפש, חסר משמעות. יש ניגון ממולא, כלומר, הוא מלא כוונה, ניגון שלוקח אותך לאירועים משמעותיים. והגבוה ביותר הוא הניגון המכוון, ניגון שחובר על ידי אדמו"ר, ניגון שיש לו כוח להעלות אותך למקומות שהרבי נמצא שם.

חב"ד היא דוגמא מעניינת. דווקא בחב"ד יש כמה ניגונים "מיובאים", שגיירו אותם ממנגינות זרות. יש את "מארש נפוליאון" אותו החסידים שרים בתפילת הנעילה. יש גם את "האדרת והאמונה", שהרבי מליובאוויטש הורה לשיר במנגינת המארסיזו. האם באמת ניגון יכול לקבל טומאה? או שאולי כל ניגון מכבד את עצמו?

הטענה שלהם היא שאפשר לקחת ניגונים שהמוצא שלהם נמוך ואפשר להעלות אותם.

בהזמנות מסויימת עבר האדמו"ר הזקן דרך העיר שקלוב.

או ידעו כבר בשקלוב שהרבי הוא גאון עצום, וגאוני שקלוב באו אליו לשאול שאלותיהם. הרבי לא ענה לאף אחד מהם, והוחלט לעשות אסיפה רבה ב"בית המדרש הקר", להזמין את הרבי לומר תורה ולתרוץ את קושיותיהם. הרבי קיבל את הזמנתם. הוא הגיע לבית המדרש, עלה על הבימה ואמר: "אומר לכם תורה לתרוץ קושיותיכם? לא. אנגן ניגון. המשנה אומרת: 'כל בעלי השיר' - נשמות ומלאכים - יוצאין בשיר ונמשכין בשיר' - ההעלאה שלהם היא על ידי שיר וניגון". הוא התחיל לשיר בדביקות גדולה. בבית המדרש הושלך הם וכולם היו שקועים בעמקי מחשבותיהם, ולמשך שעה לא הרגישו היכן הם נמצאים. בשעה שהרבי שר, נפתרו אצל כל אחד מגאוני שקלוב קושיותיהם ושאלותיהם. בניגון הדביקות שלו פתח הרבי את צינורות מעיינות החכמה, ופעל פתיחה בכלי המוח וכלי השכל של גאוני שקלוב. הרבי העלה אותם לדרגא גבוהה יותר ומחילא נפתרו קושיותיהם. **רצצים לשמוע את הניגון? סרקו את הקוד:**

אתה עושה מכלבדו

לחיים! לחיים!

היום י"ט כסלו, חג הגאולה של האדמו"ר הזקן בעל התניא מבית האסורים בפטרבורג. המאסר והגלות של האדמו"ר הזקן שנגרמו מההלשנה היו רק הלוש החיצוני לידיו שנערך בשמיים על התגלות תורת הבעל שם טוב. הקושי והייסורים של האדמו"ר הזקן ומסירות נפשו על תורת החסידות, היו בשני המישורים - הגשמי והרוחני. הרבי זי"ע אמר שכשבו לספר לרבי לוי יצחק מברדיטשוב על המאסר של האדמו"ר הזקן הוא היה כאמצע עישון במקטרת. לאחר ששמע על מה שקרה הוא אמר: "מדוע הוא עובר את כל מה שעובר? אני הייתי שורף את כל פטרבורג עם המקטרת".

מספרים גם שלבעל שם טוב היה חיוך מיוחד, שכאשר הוא השתמש באותו החיוך אף אחד לא היה יכול לעמוד בפניו. כולם היו נמסים ממש. הבעל שם טוב הוריש אותו למגיד ממעזריטש, והמגיד לבעל התניא. אם כן, למה האדמו"ר הזקן לא השתמש באותו החיוך כדי להמיס את הצאר ואת השרים והשוטרים שהיו שם?

העניין הוא, שהאדמו"ר הזקן רצה לברר את העולם ולא לבטל אותו. לכל אדם יש מקום שהוא ריק וחלול מאלוקות, והאדם נברא כדי להמשיך לתוך המקום הזה אלוקות. מסיבה זו, בריאת העולם בכ"ה באלול איננה סיבה למסיבה, מכיוון שבעולם מצד עצמו אין מעלה. דווקא יום בריאת האדם, בראש השנה, הוא יום שמח ונפלא. הסיבה היא שיש לאדם את הכוח להמשיך אלוקות במקומות בהם היא נסתרת. לכן ה' ברא אותנו בתוך העלם והסתר, עם מדות רעות כמו כעס, גאווה, תאוות, עצבות ועצלות - כדי שנבצע את הפרייקט הגדול ונמשיך אלוקות לתוך החלל הריק.

פיג'מה ברחוב

כשהיינו צעירים בישיבה, היו בחורים שבשביל לשבור את מדת הגאווה הלכו בלילה עם פיג'מות מחוץ לישיבה. לא היה להם את האומץ ללכת כך באמצע היום, כמו בנובהרדוק. תראו מה יהודים מוכנים לעשות בשביל עבודת המידות! היו בחורים שנהגו לדבר במתינות וללכת במתינות בשביל להרגיל את עצמם לא לכעוס, אבל אחרי זמן הבנו שזה לא העניין. הניסיון לשבור מדה רעה הוא בעצם הכרזה שאין בה שום דבר טוב ולא שייך להמשיך בה אלוקות. מדת הגבורה היא הרי מדה קדושה, וגם יסוד

האש הוא יסוד קדוש, נכון שיכולים להשתלשל מהם גאווה וכעס, אבל אם נסתפק בשבירתם, נשאיר חלל בעולם ונודה שהם שייכים לנפש הבהמית בלבד. תורת החסידות מחדשת שלא צריך לבטל אותן אלא לברר אותן.

הבעל שם טוב והאדמו"ר הזקן באו להפיץ את תורת החסידות ולהחדיר את ההבנה של אחדות ה' וש'אין עוד מלבדו'. כאשר אתה מתבונן בתורת החסידות, לומד אותה, מתפלל אותה וחי ונושם אותה, אחדות ה' חודרת כך לאט לאט, ואז המידות הרעות מתבררות. כשמוציאים את החיות מהנפש הבהמית, מתברר שהיא השתלטה על כוחות שיש בהם אלוקות וקדושה, ושבעצם אפשר לחיות חיים מלאים ולהשתמש בכל הכוחות למטרה אחת, בלי לשבור אותם.

הנפש הבהמית תעשה הכל כדי שלא תאמין שזה אפשרי. היא תבוא בלושים של שטריימל, גרטל, כיפה גדולה או פאות ארוכות, ותאמר לך שזו פנטזיה ושאתה לא שייך לעבודה כזו. האמת היא, שנכון שאנחנו עדיין לא שם, אך יש לנו בהחלט אפשרות 'לגעת' בזה ולהרגיש שיש לנו שייכות קטנה מן הקטנה לעניין. כאשר ההרגשה הזאת מתנוצצת כך, אתה כבר מישהו אחר, נגעת בזה. כמו עיוור שלדוגע אחד ראה.

התנועדות

עם הרב שבתי סלביצקי שליח חב"ד באנטוורפן

אלף לסעודת החתונה וחמשת אלפים לביגוד. שאל הבעל את אשתו לאיזו כתובת לכתוב על המעטפה, ואשתו ענתה שיכתוב 'לכבוד ריבוננו של עולם' והמכתב כבר יגיע ליעדו. הוא עשה כך ושלשל את המעטפה לתיבת הדואר. למחרת הגיע הדוור, הוציא את המכתבים וכאשר ראה את המכתב ולא ידע מה לעשות, הוא פתח את המכתב והחליט להעביר אותו לברון רוטשילד. הוא הוסיף על המכתב את כתובת הברון, הדביק בול ושלח את המכתב.

כאשר המכתב הגיע לברון הוא התרגש מאד ואמר למזכיר שלו לשלוח תרומה. "כמה?" שאל המזכיר, והברון ענה לו "הוא יכול לעשות חתונה קטנה יותר, לקנות רהיטים יד שנייה וקצת להצטמצם. יספיקו לו ארבעים אלף רובל".

כאשר התרומה הגיעה, היהודי עשה סעודת הודיה בבית הכנסת על החסד שעשה עמו ה' יתברך.

כעבור שנתיים הגיעה הבת השנייה לגיל הנישואין. שוב שאל היהודי את אשתו מה לעשות, והיא הושיבה אותו לכתוב שוב לה' יתברך. שוב מצא הדוור את המכתב והפנה אותו לברון רוטשילד.

כאשר קרא הברון את המכתב הוא נזכר בתרומה ששלח. "שלחתי לו תרומה יפה אך הוא לא שלח אלי מכתב תודה", אמר הברון בכעס, "לא שלח הזמנה לחתונה או תמונה. שוב לא אתרום!". כאשר המשיך הברון לקרוא, הוא פרץ לפתע בצחוק רם ואמר למזכיר "לא! לא!! שלח אליו את מלוא הסכום שהוא מבקש, המישים אלף רובל!". המזכיר לא הבין מה קרה, והברון הראה לו את המכתב בחיוך. בתחילת המכתב הודה אותו יהודי לה' על התרומה שה' שלח אליו לפני שנתיים, ואחר כך ביקש עזרה בנישואי הבת השנייה. בסוף המכתב הוא הוסיף:

נ.ב.

ריבוננו של עולם, כשתשלח אלי את הכסף, בבקשה אל תשלח דרך הברון רוטשילד. הוא לוקח 20% לעצמו...

נכון שאותו יהודי היה צריך להודות לברון, אך ההרגשה הטבעית שלו הייתה שהכסף הגיע אליו מה'. הוא לא הבין שמגלגלין זכות על ידי זכאי, ושחובה להודות לאדם שנתן את התרומה. אך יש הרבה אנשים שאצלם ההרגשה הפוכה לחלוטין. הם מרגישים בטבעיות ביטול לאדם שנתן, ומהללים ומודים לו מכל הלב, ורק על ידי עבודה והתבוננות 'סוחטים' מהם תודה או התייחסות כלשהי לה'. הם לא באמת חושבים שגם הוא היה מעורב. הברון רוטשילד דווקא קלט את העניין מצוין. ●●●●●●●●

סוכריות בלונדון

חבר שלי ביקר פעם בלונדון. הוא נכנס לבית כנסת אחד וראה שכל הילדים מסתובבים מסביב ליהודי אחד. אותו יהודי הקרין אהבה גדולה לילדים. הוא ליטף אותם, חיבק אליהם באבהות וחילק להם סוכריות. התופעה עניינה אותו, והוא ניגש ליהודי ושאל אותו: "למה אתה כל כך אוהב ילדים? מה הסיפור?"

"עברתי את אימי השואה", סיפר אותו יהודי, "איבדתי שם את אשתי וילדיי. כל עולמי חרב עד היסוד. לא נותר לי דבר בעולם. לאחר המלחמה נכנסתי לדיכאון עמוק, לא חפצתי בחיים שכאלו, לא היה בהם טעם. לא רציתי להשתקם ולא רציתי לשמוע בכלל על חתונה. יום אחד נכנסתי לרבי, ושפכתי בפניו את סגור ליבי. את הכול סיפרתי לו: "אני אדם מריר, כבוי. אני לא רוצה כלום, שום דבר לא מעורר בי חשק או ניצוץ של חיים", כך בכיתי לרבי בלי דמעות.

הרבי ענה לי כך: "למה אתה בדיכאון עמוק כל כך? מה המניע שלך? האהבה שלך לאשתך ולילדיך שנהרגו בשואה! חבל מאוד שאהבה כזו תלך לאיבוד, חבל שכוח אלוקי נעלה כזה יהפוך לגורם לתסכול, לייאוש, לעצב ולדיכאון. קח את אותה אהבה ותשתמש בה כמנוע לצמיחה מחודשת! תתחנן שוב, תביא ילדים לעולם - ותמשיך את אותה אהבה שרחשת לאשתך ולילדים שלך. בוא לבית הכנסת וחלק סוכריות לילדים, תאהב אותם!". הכנתי שקית מלאה בסוכריות, ובאתי לבית הכנסת בלונדון. רגע האמת הגיע, אבל לא הייתי מסוגל להעניק. גוש ענק ישב לי על הלב. פתאום ניגש אלי ילד ושאל אותי: "יש לך סוכרייה?" מה הייתי אומר לו? שאין לי? הוצאתי את השקית והושטתי לו סוכרייה. הסוכרייה הזו פתחה לי את הלב... אותה אהבה שעשתה אותי אדם עצוב וכבוי, פתאום הפכה אותי לאדם אחר. הפכתי אותה לכוח מניע של

נ.ב. ריבוננו של עולם

קדושה ושגשוג. התחנתני בשנית, נולדו לי ילדים - ומדי שבת אני מחלק סוכריות לילדים. בכל פעם שאני מקרין אהבה לילדים אני מרגיש את הרבי". הסיפור הזה מראה איך במקום לשבור ולבטל מדה, ניתן לפתוח אפיק חיובי ולהשתמש בה לקדושה.

החסידות מדרבת הרבה על אמונה

בה', זה הרי יסוד היסודות. אבל אמונה איננה רק להכיר בכך שהוא קיים ומנהל את העולם. אמונה שכזו מותירה אותי בתור נפרד ממנו ויוצרת קשר שרומה לביזנס. כביכול הוא ואני שני דברים נפרדים, ויש קשר בינינו לצרכים מסוימים. באה החסידות ואומרת: ממש לא! אמונה אמיתית מבוססת על ההכרה באחדות ה' ושאינן עוד מלבדו, להרגיש בתוך תוכי שהכול זה הוא, ורק הוא, ושאינן צריך לתת את עצמי לקדוש ברוך הוא!

מספרים על משפחה ענייה שגרה

בוורשא. במשך השנים הם חיו בדוחק גדול אך הצליחו לחיות, אך כאשר הגיעה הבת הבכורה לפרקה, לא ידע האב מה לעשות. "מנין נמצא נדוניה לבתנו?" שאל את אשתו בקול חנוק, "מנין נקנה בגדים, רהיטים, דירה, חתונה?"

"אתה הרי יודע ששלשה שותפים הם באדם"

ענתה אשתו, "לשני השותפים אמנם אין כסף, אך לקדוש ברוך הוא יש ויש! כתוב לו מכתב ובקש שישלח לנו את כל הוצאות החתונה".

'כל אשר תאמר שרה שמע בקולה'. ישב הבעל וכתב מכתב מלא אמונה ובקשה לקדוש ברוך הוא - יש לך בת שגרה בכתובת פלונית והגיעה שעתה להתחתן. בבקשה ריבוננו של עולם,

בתור שותף, שלח חמישים אלף רובל. היהודי הוסיף את החשבון המפורט: עשרים אלף לדירה, עשרת אלפים לריהוט, חמש עשרה

"ויבוא שכמה" - טבע המקום גורם ביושביו התנשאות. והנה מדה זו - אם בטוב- אין טוב ממנו, ואם ברע- אין רע ממנו. ("שם משמואל")

צלם: אלעזר אמיתי
www.klipot.co.il

שׁו"ת
הרב יהושע שפירא
ראש ישיבת רמת גן

נפש בשאלה

למה לומדים כל כך הרבה גמרא?

את התשובה הטובה ביותר לשאלה הזאת קיבלתי מאבי מורי, כאשר שאלתי אותו על כך בהיותי נעה. הוא ענה לי: "אני לא מבין את השאלה בכלל! הלא הגמרא היא היהדות!" הוא הוסיף ואמר: "התנ"ך הוא המקור האלוקי של היהדות, תורת הסוד היא העולם הפנימי של היהדות, ההלכה היא ההשלכה המעשית של היהדות, אבל היהדות - זו הגמרא!". ואת זה הוא ענה בתור רב שמלמד את החלקים האמוניים והפנימיים של התורה. הגמרא היא אוצר שמכיל את הליבה של תורה שבעל פה ושל חכמת ישראל. הכל כלול ובלול בה, המקור האלוקי מאיר בקרבה, הפנימיות שורה בה, ההלכה יונקת ממנה והיא ואוצרת בקרבה את הרוח של האומה הישראלית לכל דורותיה. עכשיו נראה אותך מתאפק מללמוד...

האם אני אמור לתת לה? לנהל לי את החיים!?

יש לי בשורה טובה בשבילך: הוא כבר מנהל לך את החיים! גם את השאלה ששאלת, כמו תמיד, הוא ניהל, ומקרא מלא דיבר הכתוב: "בטרם אצרך בבטן ידעתיך" (ירמיה א,ה). האם את תהליכי העיכול שמתרחשים אצלך ברגע זה, או את איך ספור הקשרים הניורונים במוח שלך אתה מנהל? אכן, בשורה טובה. בכל זאת, הוא הותיר לך חלק שבו יש לך בחירה, יש לך מרחב פעולה ואחריות. עומק הבחירה, ממנו יונקים המשמעות והערך של כל מה שתבחר, הוא עד כמה תסכים לשתף את מי שמנהל את חייך - גם באזור שהוא השאיר לך לפעול לכה, כביכול. ככל שתשתף אותו יותר, תהיה מוצף בשפע ברכה ואור אלוקי, שמחת חיים ועצמאות שאינה מנוכרת אלא מחוברת ומקשרת.

יראת השמים שלי חונקת אותי!

חברים שלי הם 'דתיים-לייט' והם מתפללים הרבה יותר בהתלהבות ממני!

כנראה הפרמטרים שלך ושלנו צריכים עיון ובדיקה. האם אתה באמת יכול לדעת מה בליבו של אדם, ומה דרגתו? כך או כך, מדבריך יוצאת קריאה חיובית מאוד להסתכל בעין טובה ולחפש את המעלות שבכל אדם, ודרכן להתבונן על דמותו.

מעבר לכך: הכאב שאתה מעלה, שיראת שמים עלולה לחנוק את הקשר לה' יתברך, הוא אכן נושא שהטריד מאוד את גדולי ישראל, ובוודאי את גדולי החסידות ואת מרן הרב קוק זצ"ל, וביותר בדור שהאבה והקרבה הם המאפיינים המרכזיים שלו. לכן הם קראו לנו קריאה גדולה ממעמקי נשמתם לא להותיר את הקשר עם ה' להבנתנו הראשונית, אלא לשקוע ולהתמסר ללימוד החלק הפנימי של התורה כדי לפתח קשר עמוק ומאיר, שכל החיים יתיישרו על ידו ויחד עמם גולת הכותרת - עבודת התפילה.

י.א.ן שא"ה בלעזונג ה"י
054-4530951